Τούρκων η Βουλγάρων θηριωδίαι 1912.
Ραιδεστός. Σαράντα Εκκλησίαι Μπαμπά Εσκή. Λουλέ Μπουργάζ. Ελληνικός Ταχυδρόμος 1928 Φεβρ. 26.

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΞΙΣΤΟΡΗΣΙΣ ΤΩΝ ΑΙΜΑΤΗΡΩΝ ΕΠΙΔΡΟΜΩΝ ΤΩΝ ΒΟΥΛΓΑΡΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΘΡΑΚΗΝ.-ΤΙ ΕΣΤΟΙΧΙΣΑΝ ΕΙΣ ΑΙΜΑ ΚΑΙ ΕΙΣ ΧΡΗΜΑ ΔΙΑ ΤΟ ΠΟΛΥΠΑΘΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΣΤΟΙΧΕΙΟΝ.

Ἡ Ραιδεστὸς λόγῳ τῆς γεωγραφικῆς θέσεώς της, ἀποτελεῖ τὴν φυσικὴν ἀποβάθραν τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης, ἥτις ἐδέχετο τὰς ἀποβιβάσεις τῶν ἀσιατικῶν Τουρκικῶν στρατευμάτων ὅσα ἀπεστέλ

στρατιῶται. Ὁ τρόμος καὶ ὁ πανικὸς εἶχον καταστήσει αὐτοὺς σχεδὸν ἀλλόφρονας.

Οἱ Τοῦρκοι πρόσφυγες, φέροντες τὰς προχείρους ἀποσκευάς των ἐζήτησαν μόλις ἔφθασαν εἰς Ραι-

των. Ἦσαν οἱ νεκροὶ Τούρκων στρατιωτῶν τραυματιῶν τῶν βουλγαροτουρκικῶν μαχῶν, οἵτινες οὐδεμιᾶς ἔτυχον ἰατρικῆς περιθάλψεως, ἦσαν νεκροὶ τῶν δολοφονηθέντων Ἑλλήνων καρραγωγέων

Τὸ Ἔκτακτον Τουρκικὸν Στρατοδικεῖον Ραιδεστοῦ. Οἱ ἐν ὀνόματι τοῦ Δικαίου δολοφόνοι ἀπηγχόνησαν 114 Ἕλληνας

λοντο εἰς ἐπικουρίαν τοῦ μαχομένου κατὰ τῶν Βουλγάρων Αὐτοκρατορικοῦ στρατοῦ. Πολλάκις μεγάλα τμήματα ἀσιατικοῦ στρατοῦ, διασχίσαντα τὴν θάλασσαν τοῦ Μαρμαρᾶ, ἀπεβιβάσθησαν εἰς Ραιδεστὸν καὶ διέμειναν ἐν αὐτῇ ὅπως ἀνασυνταχθῶσι καὶ ἀναχωρήσωσιν ἀκολούθως διὰ τὴν γραμμὴν τοῦ πυρός.

Ἡ Ἑλληνικὴ καὶ ἡ Ἀρμενικὴ παροικία τῆς Ραιδεστοῦ πάντοτε τῇ αἰτήσει τῶν Τουρκικῶν Στρατιωτικῶν Ἀρχῶν, ἠναγκάζοντο νὰ παραχωρῶσι τὰ σχολεῖα καὶ ἅπαντα τὰ Κοινοτικὰ ἱδρύματα χάριν τοῦ στρατωνισμοῦ τῶν Τουρκικῶν στρατιωτῶν, ἡ διαγωγὴ τῶν ὁποίων ὑπῆρξε πάντοτε ἀνταξία τῆς βαρβάρου καταγωγῆς των. Σχεδὸν πάντοτε κατὰ τὰς τοιαύτας διαβάσεις Τουρκικῶν στρατευμάτων διὰ τῆς Ραιδεστοῦ ἡ Ἀγορὰ ἔκλειε τὰ δὲ καταστήματα καὶ ἐργαστήρια ὑφίσταντο συστηματικὰς ἐπιδρομάς, κατὰ τὰς νύκτας, ὑπὸ τακτικῶν Τούρκων στρατιωτῶν ἢ βασιβουζούκων. Ἡ Τουρκικὴ Ἀστυνομία ἦτο ἀνίκανος νὰ ἐπιβάλῃ τὴν τάξιν. Ἡ περιουσία τῶν πολιτῶν ἦτο εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ πρώτου τυχόντος ληστανταρτου, ἡ τιμὴ καὶ τὸ οἰκογενειακὸν ἄσυλον καὶ ἡ προσωπικὴ ἐλευθερία εἶχον πλήρως καταλυθεῖ.

Ἦτο ἡ νὺξ τῆς 16ης Ὀκτωβρίου 1912. Ἔβρεχεν ἀδιακόπως. Ἡ Ραιδεστὸς βυθισμένη εἰς τὸ σκότος ἐφαίνετο κοιμωμένη. Ἐκ τῶν σχισμῶν ὅμως τῶν θυρῶν διεκρίνετο τὸ ὑποτρέμον φῶς τῆς κανδύλας ἥτις ἔκαιε πρὸ τῆς εἰκόνος τοῦ ἐσταυρωμένου· μετ' αὐτῆς ἠγρύπνει ὁ τρόμος καὶ ὁ πόνος τῶν χριστιανῶν κατοίκων.

Αἴφνης τὴν παγερὰν σιγὴν τῆς νυκτὸς διέκοψεν ὁ μέγας θόρυβος καὶ οἱ συνεχεῖς κρότοι μεγάλων ἁμαξῶν, αἵτινες ἀπὸ τῆς δημοσίας ὁδοῦ Μουρατλῆ — Ραιδεστὸς ἐσύροντο βραδέως διὰ τῶν βουβάλων πρὸς τὴν Ραιδεστόν. Ἡ σειρὰ τῶν ἁμαξῶν αὐτῶν ἦτο ἀτελεύτητος. Κατὰ τὴν νυκτερινὴν δὲ καὶ βροχερὰν ἐκείνην ὥραν ἐφαίνετο ὡς πελώριος ἐξωτικὸς ὄφις τῆς μυθολογίας τῶν Ἰνδῶν, ὅστις μετὰ πατάγου ἐσύρετο πρὸς τὴν ὡραίαν Ραιδεστὸν ἵνα καταφάγῃ τοὺς πληθυσμούς της.

ΕΦΘΑΣΑΝ ΟΙ ΜΟΥΑΤΖΙΡΙΔΕΣ

Ἡ βροχὴ ἔπιπτε ραγδαία. Τὸ ψῦχος ἦτο δριμύτατον. Τὸ μεσονύκτιον εἶχεν ἤδη παρέλθει ὅτε αἱ πρῶται συρόμεναι διὰ τῶν βουβάλων ἅμαξαι ἔφθασαν ἐν τῇ κεντρικῇ ὁδῷ τῆς πόλεως. Ἀλλ' ἤδη μύριαι φωναί, ὁμοιάζουσαι κραυγαῖς δαιμόνων, ἠκούοντο. Σκιαὶ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἐκινοῦντο ὡς μυστηριώδη φαντάσματα ἐν τῷ σκότει τῆς ἀπαισίας ἐκείνης νυκτὸς καὶ φανοί, μὲ τὰς ἀμυδρῶς καιομένας θρυαλλίδας των, ἐφέροντο τῇδε κἀκεῖσε ἐπιτείνοντες μᾶλλον ἢ διασκεδάζοντες τὰ σκότη.

—Εἶναι μουατζίριδες ἐκ Βουλγαρίας —ἠκούσθη ἡ φωνὴ τοῦ νυκτοφύλακος. Πρόσφυγες ! Ὁ βουλγαρικὸς στρατὸς νικηφόρος προελάσας κατέλαβε τὰς Σαράντα Ἐκκλησίας, οἱ δὲ ἔποικοι Τοῦρκοι, οἱ ἐκ Βοσνίας, Ἐρζεγοβίνης καὶ Σερβίας, μετοικισθέντες μερίμνῃ τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως ἐν Θράκῃ, φοβούμενοι τὴν σφαγὴν ἔφευγον πρὸ τῆς λόγχης τοῦ Βουλγαρικοῦ στρατοῦ. Καὶ μετὰ τῶν πρόσ

φύγων ἔφευγον καὶ οἱ Τοῦρκοι δεστὸν νὰ εὕρωσιν ἄρτον καὶ στέγην. Ἦσαν πειναλέοι, πλήρεις βορβόρου καὶ ἔτρεμον ἐκ τοῦ ψύχους. Ὁ Βουλγαρικὸς στρατὸς ἔκαυσε τὰ χωρία των καὶ μόλις εἶχον κατορθώσει νὰ διασωθῶσι διὰ τῆς φυγῆς. Πάντες, καὶ ἰδίως τὰ παιδία καὶ αἱ γυναῖκες, ἐθρήνουν καὶ κατηριῶντο τοὺς καταστροφεῖς των χριστιανούς.

Ἡ τοιαύτη ἔξαρσις τῶν Τούρκων καὶ ἡ ἐλεεινὴ κατάστασις των, ὅλα καὶ αἱ περιγραφαὶ τῶν Τουρκων στρατιωτῶν, οἵτινες εἰς τὰς ἀφηγήσεις των ὑπερέβαλλον τὴν πραγματικότητα ἵνα δικαιολογήσουν τὴν λιποταξίαν καὶ φυγήν των, κατετρόμαξε ὅλους τοὺς Ὀθωμανοὺς Τούρκους, ὅσον καὶ τοὺς Ὀθωμανοὺς χριστιανοὺς τῆς Ραιδεστοῦ.

Ὁ ὄλεθρος τοῦ πολέμου εἶχεν ἤδη ἀρχίσει τὰς καταστρεπτικὰς πτήσεις του πρὸς τὴν Θράκην. Ὁ Βουλγαρικὸς στρατὸς κατέστρεφε τὰ Τουρκικὰ χωρία, μετ' αὐτῶν ὅμως καὶ τὰ χριστιανικά, οἱ δὲ κάτοικοι ἔφευγον πρὸς Νότον, πρὸς τὴν θάλασσαν ὅπως διαφύγουν τὴν ἀτίμωσιν καὶ τὸν θάνατον. Ἅπαντα τὰ χωρία τῆς περιφερείας 40 Ἐκκλησιῶν, Ἐλευθερῶν (Μπαμπὰ Ἐσκῆ) καὶ Ἀρκαδιουπόλεως (Λουλὲ Μπουργὰζ) διηρπάγησαν καὶ κατεστράφησαν. Αἱ παρθένοι ἐβιάσθησαν αἱ γυναῖκες ἠτιμάσθησαν καὶ οἱ μὴ δυνηθέντες νὰ σωθῶσι διὰ τῆς φυγῆς κατεκρεουργήθησαν.

ΕΝ ΤΑΓΜΑ ΑΓΡΙΩΝ ΛΑΖΩΝ. — Η ΥΠΟΧΩΡΗΣΙΣ.

Τὴν ἑπομένην τῆς 16ης Ὀκτωβρίου ἡ Ἀγορὰ τῆς Ραιδεστοῦ παρέμεινε κλειστή. Οἱ χριστιανοὶ δὲν ἐτόλμησαν νὰ ἐξέλθωσι τῆς κατοικίας των διότι οἱ πρόσφυγες Τοῦρκοι ἠπείλουν ἀντίποινα κατὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Ἀρμενίων, «διότι, ἔλεγον, καὶ αὐτοὶ χριστιανοὶ εἶναι». Τὸν μεγαλείτερον ὅμως τρόμον προὐκάλεσεν ἡ εἴδησις ὅτι κατέρχεται πρὸς τὴν Ραιδεστὸν ἓν τάγμα Τούρκων Τραπεζουντίων Λαζῶν ἡττηθὲν ὑπὸ τῶν Βουλγάρων. Οἱ ἄγριοι Λαζοὶ οὗτοι, πειναλέοι καὶ ἐκτραχηλισμένοι, εἶχον τὴν πρόθεσιν νὰ διαρπάσωσι τὴν πόλιν καὶ νὰ σφάξωσι τοὺς χριστιανοὺς κατοίκους. Εὐτυχῶς ὁ Μουτασαρίφης Ραιδεστοῦ ἐπιβληθεὶς εἰς τὸν φρούραρχον ἀπέτρεψε τὴν εἴσοδον τῶν ἀγρίων Λαζῶν εἰς τὴν πόλιν, πολλαὶ δὲ συμφοραὶ τῶν χριστιανῶν κατοίκων ἀπεσοβήθησαν, ἀλλ' οἱ Ἑλληνικοὶ πληθυσμοὶ τῆς ὑπαίθρου χώρας, καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν ἀπὸ 40 Ἐκκλησιῶν μέχρι Ραιδεστοῦ, ὑπέστησαν μυρίας βασάνους καὶ μαρτύρια, διότι ἐξηναγκάσθησαν νὰ μεταφέρωσιν ὅλα τὰ πυρομαχικὰ καὶ τὰς ἀποσκευὰς τοῦ διωκομένου ὑπὸ τῶν Βουλγάρων καὶ φεύγοντος Τουρκικοῦ στρατοῦ, διὰ τῶν ἁμαξῶν καὶ κάρρων των. Πλεῖστοι ἐκ τῶν ἀγγαρευθέντων αὐτῶν Ἑλλήνων ἀπώλεσαν τοὺς βουβάλους καὶ τοὺς ἐλατῆρας βοῦς αὐτῶν, διότι ἠθέλησαν νὰ διαμαρτυρηθῶσιν, ἐφονεύθησαν ἄνευ διαδικασίας. Ἐπίσης πολλαὶ ἅμαξαι καὶ κάρρα ἐθραύσθησαν καθ' ὁδόν, τὰ δὲ πυρομαχικὰ καὶ αἱ ἀποσκευαὶ τῶν Τούρκων εἶχον σκορπισθῆ τῇδε κἀκεῖσε ἐντὸς τοῦ βορβόρου. Καὶ πλησίον αὐτῶν ἔκειντο τὰ πτώματα ἀνδρῶν διαφόρων ἐθνοτή-

καὶ χωρικῶν.

Εἰς τὴν πόλιν τῆς Ραιδεστοῦ εἶχε κηρυχθῆ ὁ Στρατιωτικὸς Νόμος, οὗτος δὲν ἀφεώρα τὸν τουρκικὸν στρατὸν ἀλλ' ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον τοὺς Ἕλληνας κατοίκους.

Πρὸ τῆς τοιαύτης καταστάσεως εὑρεθεὶς ὁ Μητροπολίτης Ἡρακλείας Γρηγόριος, παραλαβὼν τὸν Ἀρμένιον Ἐπίσκοπον καὶ τοὺς προκρίτους τῆς πόλεως, μετέβη παρὰ τῷ Μουτασαρίφῃ καὶ διεμαρτυρήθη διὰ τὰ γινόμενα. Ὁ τοῦρκος διοικητὴς ὑπάλληλος, ἐρωτηθεὶς καὶ αὐτὸς τῆς ὑπὸ τοῦ διωκομένου στρατοῦ δημιουργηθείσης θέσεως πραγμάτων, ἐδήλωσε πρὸς τὸν Σεβασμιώτατον Ἡρακλείας ὅτι θὰ πράξῃ τὸ κατὰ δύναμιν, ἀλλ' ἀδυνατεῖ ν' ἀναχαιτίσῃ τὴν βιαιότητα τοῦ στρατοῦ. Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ πεινῶντες καὶ ἐγκαταλελειμμένοι ὑπὸ τῶν ἀξιωματικῶν των στρατιῶται εἶχον καταλύσει πάσας τὰς ἐξουσίας καὶ ὠργίαζον εἰς βάρος τῶν κατοίκων. Εἰς μάτην ὁ σθεναρὸς καὶ ἡρωϊκὸς Μητροπολίτης Ἡρακλείας παρεκάλει τὸν Τοῦρκον ὑπάλληλον. Αὐτὸς ἐπανελάμβανεν ὅτι ἀδυνατεῖ νὰ ἐπέμβῃ. Ἐν τούτοις ἡ ἀνδρικὴ διαμαρτυρία τοῦ Σεβασμιωτάτου Γρηγορίου ἐξηνάγκασε τὸν Μουτασαρίφην νὰ συστήσῃ εἰς τοὺς στρατιωτικοὺς ὕφεσιν.

Η ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΗΣ ΓΚΛΙΣΤΡΙΤΣΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΧΑΣΚΙΟ.Ι.

Τὴν ἑσπέραν τῆς 17ης Ὀκτωβρίου 1912 χωρικοὶ ἔντρομοι ἔφερον εἰς Ραιδεστὸν τὴν εἴδησιν τῆς καταστροφῆς τῶν Ἑλληνικῶν χωρίων ΓΚΛΙΣΤΡΙΤΣΑ καὶ ΧΑΣΚΙΟ.Ι. ὑπὸ τῶν Τούρκων προσφύγων — μουατζίριδων — καὶ τοῦ Τουρκικοῦ στρατοῦ. Ἦτο ἑπόμενον. Οἱ ἡττηθέντες ὑπὸ τοῦ Βουλγαρικοῦ στρατοῦ Τοῦρκοι, ἐξήντλουν πᾶσαν τὴν λύσσαν των ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων κατοίκων τῶν περιφερειῶν ὅστινας διήρχοντο. Τὸ Χάσκιοϊ καὶ ἡ Γκλιστρίτσα ἐλεηλατήθησαν, ἐνεπρήσθησαν, οἱ δὲ κάτοικοι αὐτῶν, ἅπαντες Ἕλληνες, ὅσοι δὲν ἠδυνήθησαν νὰ σωθῶσι διὰ τῆς σφαγῆς, ἐσφάγησαν, αἱ παρθένοι ἐβιάσθησαν καὶ αἱ γυναῖκες ἠτιμάσθησαν. Τῶν ἐκκλησιῶν ὅλα τὰ ἱερὰ σκεύη ἡρπάγησαν.

Ὁ Μητροπολίτης Ἡρακλείας μαθὼν τὰ διατρέξαντα, παρέλαβε τοὺς προξένους Ρωσσίας καὶ Γαλλίας κ.κ. Γ. Κ. Θεοδωρίδην καὶ Σούμαν, καὶ μεταβὰς παρὰ τῷ Μουτασαρίφῃ διεμαρτυρήθη διὰ τὴν γενομένην καταστροφὴν τῆς Γκλιστρίτσας καὶ τοῦ Χάσκιοϊ. Ὁ Τοῦρκος ὑπάλληλος ὑπεσχέθη νὰ ζητήσῃ πληροφορίας καὶ ἐξακριβώσῃ τὰ διατρέξαντα, μετ' οὐ πολὺ ὅμως ἐδήλωσεν ὅτι ἀδυνατεῖ νὰ πράξῃ τι διότι τὰ τηλεγραφικὰ σύρματα ἔχουσι καταστραφεῖ ὑπὸ τῶν Βασιβουζούκων. Ἡ αἰωνία τουρκικὴ ἀναβλητικότης.

Ἡ καταστροφὴ τῶν δύο Ἑλληνικῶν χωρίων, ἐκτὸς τῆς δημιουργίας προσφυγικοῦ ρεύματος, ἐπλήρωσεν ὀδύνης τὰς ψυχὰς τῶν Ἑλλήνων. Αἱ ζοφεραὶ ἡμέραι τῶν διωγμῶν ἤρχιζον.. .Πάντες προῃσθάνοντο τὴν ἐπικειμένην καταστροφήν. Οἱ Τοῦρκοι διέδιδον ὅτι οἱ Χριστιανοὶ θὰ σφαγῶσιν ἅπαντες. Ἦτο δὲ τοσοῦτος ὁ ἐρεθισμός των καὶ ἡ ἀγριότης των ὥστε δικαίως οἱ ὁμογενεῖς εἶχον

ΜΙΑ ΖΩΝΤΑΝΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΦΗΓΗΣΙΣ

[illegible]

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΞΙΣΤΟΡΗΣΙΣ ΤΩΝ ΑΙΜΑΤΗΡΩΝ ΕΠΙΔΡΟΜΩΝ ΤΩΝ ΒΟΥΛΓΑΡΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΘΡΑΚΗΝ.-ΤΙ ΕΣΤΟΙΧΙΣΑΝ ΕΙΣ ΑΙΜΑ ΚΑΙ ΕΙΣ ΧΡΗΜΑ ΔΙΑ ΤΟ ΠΟΛΥΠΑΘΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΣΤΟΙΧΕΙΟΝ.

Ἑλληνικὸς Ταχυδρόμος 1928 Νοεμβρίου 27.

Ἐνῷ ἀνησυχία καὶ φόβος ἐπεκράτει ἐν Ραιδεστῷ, αἱ Τουρκικαὶ ἀρχαὶ μετὰ μυριάδων λαοῦ ἔφευγον ἀπὸ τῶν Σαράντα Ἐκκλησιῶν πανικόβλητοι πάντες, ἐπίσημοι καὶ μή, ἔσπευδον νὰ εὕρουν σωτηρίαν εἰς τὰς πόλεις καὶ κωμοπόλεις καὶ τὰ χωρία τῆς παραλίας.

Η ΡΑΙΔΕΣΤΟΣ

Συγχρόνως δὲ αἱ Τουρκικαὶ στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ προέβαινον εἰς τὴν διανομὴν ὅπλων καὶ πυρομαχικῶν εἰς τοὺς μουσουλμανικοὺς χωρικοὺς πληθυσμοὺς τῶν περιφερειῶν Μαλγάρων καὶ Χαριουπόλεως, ἐνῷ εἰδικὰ ἀποσπάσματα ἐνήργουν ἐπίταξιν γενικὴν τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς καὶ ὅλων τῶν τροφίμων τῶν χριστιανῶν κατοίκων χωρὶς οὐδεμίαν νὰ δίδουν ἀπόδειξιν. Ἡ ἐπίταξις ἔλαβε χώραν εἰς εὐρυτάτην κλίμακα, αἱ δὲ ἀποθῆκαι τῶν χριστιανῶν ἐκενώθησαν οὕτως ὥστε αἱ οἰκογένειαι δὲν εἶχον ἄλευρον οὐδὲ διὰ τὸν ἄρτον τῆς ἐπομένης.

Ἡ διανομὴ τῶν ὅπλων ἐξηγρίωσε τοὺς φανατικοὺς Τούρκους χωρικούς, τοὺς δὲ χριστιανοὺς ἐνέβαλεν εἰς τρόμον. Διάφοροι φῆμαι ἐκυκλοφόρουν, ἐπιμόνως δὲ ἐλέγετο ὅτι, εἰς ἀντεκδίκησιν, οἱ Τοῦρκοι θὰ προέβαινον εἰς τὴν σφαγὴν τῶν Ἑλλήνων. Ἡ 15η καὶ ἡ 19η Ὀκτωβρίου, βροχεραὶ καὶ ψυχρόταται παρῆλθον, τῶν κατοίκων τῆς Ραιδεστοῦ ἐντρόμων ὄντων διὰ τὰ συμβησόμενα. Καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας ἐξηκολούθησεν ἡ συρροὴ φυγάδων λιποτακτῶν καὶ γυναικοπαίδων ἐν τῇ πόλει. Ὁ Τουρκικὸς στρατὸς εἶχεν ἀπωλέσει τὸ ἠθικόν του, αἱ δὲ πολιτικαὶ ἀρχαὶ ἐπανικοβάλλοντο. Καὶ οἱ Βούλγαροι νικηταὶ κατήρχοντο πρὸς τὴν θάλασσαν τοῦ Μαρμαρᾶ.....

ΕΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΝ — ΠΟΛΙΤΟΦΥΛΑΚΗ.

Τὴν πρωΐαν τῆς 20ῆς Ὀκτωβρίου ὁ Μουτασαρίφης Ραιδεστοῦ προσεκάλεσεν ἐπειγόντως τοὺς προξένους τῶν Δυνάμεων καὶ ἅπαντας τοὺς θρησκευτικοὺς ἀρχηγοὺς τῶν ξένων ἐθνοτήτων ὅπως ἀνακοινώσῃ πρὸς αὐτοὺς τὴν πραγματικὴν θέσιν τῶν πραγμάτων, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐπισήμων πληροφοριῶν τὰς ὁποίας εἶχεν. Πρῶτος ἔλαβε τὸν λόγον ὁ Σοφολογιώτατος Καδῆς ὅστις ἀνεκοίνωσε πρὸς τὴν συνέλευσιν πάνθ' ὅσα ἀντελήφθη ἐν Ἀρκαδιουπόλει καὶ Μουρατλῇ ἔνθα μετέβη μετὰ τῆς δεκαεξαμελοῦς ἐπιτροπῆς. Ὁ Καδῆς μετὰ τῆς διακρινούσης αὐτὸν εὐγλωττίας καὶ παραστατικότητος ἀφηγήθη τὰ διατρέξαντα, ἀνέφερε τὰ τῆς γενικῆς ἥττης καὶ συντριβῆς τοῦ Τουρκικοῦ στρατοῦ, τὰ τῆς σφαγῆς καὶ τοῦ πανικοῦ τῶν κατοίκων ὑπὸ συνεχεῖς βροχὰς καὶ ὑπὸ ψῦχος δριμύτατον. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀφηγήσεως τοῦ Καδῆ ὑπῆρξε τρομερόν. Πάντες οἱ ἀκούσαντες κατελήφθησαν ὑπὸ τρόμου. Οἱ Τοῦρκοι πρὸ παντὸς ἀπώλεσαν τελείως τὴν ψυχραιμίαν των καὶ εὑρίσκοντο εἰς μεγάλην ἀπορίαν καὶ σύγχυσιν. Τὴν ψυχολογικὴν ταύτην στιγμὴν ἐπωφεληθεὶς ὁ Μητροπολίτης Ἡρακλείας Γρηγόριος ἔλαβε τὸν λόγον, συνέστησε θάρρος καὶ ψυχραιμίαν καὶ πρότεινεν ὅπως χάριν τῆς περιφρουρήσεως τῶν περιουσιῶν τῶν πολιτῶν, ἀνεξαρτήτως θρησκεύματος καὶ φυλῆς, ὀργανωθῇ πολιτοφυλακὴ συγκειμένη ἐκ πολιτῶν ὅλων τῶν ἐθνῶν. Ὁ Μουτασαρίφης ἀνεγνώρισε τὸ ὀρθὸν καὶ σκόπιμον τῆς προτάσεως τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου, ἐζήτησεν ὅμως ὅπως κληθῇ καὶ ὁ στρατιωτικὸς διοικητὴς ἵνα γνωμοδοτήσῃ καὶ οὗτος ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Ὄντως ὁ στρατιωτικὸς διοικητὴς προσῆλθε μετὰ τοῦ ὑπασπιστοῦ αὐτοῦ, ὅτε δὲ ἐπληροφορήθη τὰ διατρέξαντα καὶ τὰ τῆς συνεχιζομένης προελάσεως τοῦ Βουλγαρικοῦ στρατοῦ, ἔμεινεν ἄναυδος καὶ ἄνευ πολλῶν δυσκολιῶν ἐδέχθη τὴν συγκρότησιν σώματος πολιτοφυλακῆς ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Νεδὴμ ἐφένδη. Ἡ πολιτοφυλακὴ θὰ συνεκροτεῖτο ὑπὸ πολιτῶν Τούρκων, Ἑλλήνων καὶ Ἀρμενίων, θὰ διῳκεῖτο δὲ ὑπὸ ἐπιτροπῆς. Ἐπίσης κατὰ τὴν συνέλευσιν συνεζητήθη καὶ τὸ ζήτημα τῆς περισυλλογῆς τῶν προσφύγων. Ἀπεφασίσθη δὲ ὅπως στεγασθῶσιν οὗτοι προσωρινῶς εἰς τὰ Τεμένη, τὰ σχολεῖα καὶ τὰ χάνια μέχρι τῆς ἀφίξεως ἀτμοπλοίου πρὸς παραλαβὴν αὐτῶν καὶ μεταφορὰν ἀλλαχοῦ. Τῆς συνελεύσεως ταύτης συμμετέσχον καὶ οἱ πρόξενοι κ.κ. Κ. Γ. Θεοδωρίδης τῆς Ρωσσίας, Ἀρθοῦρος Π. Ἀσλὰν τῆς Αὐστρίας καὶ Γερμανίας, Στρίδερ τῆς Ἀγγλίας καὶ Σούμας τῆς Γαλλίας, οἵτινες καὶ ἐπεκρότησαν τὴν ὀργάνωσιν σώματος πολιτοφυλακῆς.

Ὁ Μητροπολίτης Ἡρακλείας Γρηγόριος

ΜΙΑ ΓΕΝΝΑΙΑ ΑΠΟΦΑΣΙΣ.

Ἀκολούθως, προτάσει τοῦ προξένου τῆς Ρωσσίας κ. Γ. Κ. Θεοδωρίδου, συνεζητήθη τὸ ζήτημα τῆς στάσεως τῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν τουρκικῶν ἀρχῶν, ἐν περιπτώσει προελάσεως τῶν Βουλγάρων μέχρι Ραιδεστοῦ. Ἡ συζήτησις ὑπῆρξε μακρὰ καὶ ζωηρά. Ἐν τέλει ὁ στρατιωτικὸς διοικητὴς ἐδήλωσεν ὅτι διαθέτει μικρὰν στρατιωτικὴν δύναμιν καὶ διὰ νὰ μὴ καταστραφῇ ἡ πόλις θὰ ἐγκαταλείψῃ αὐτὴν ἀμαχητεί. Ἡ γενναία αὕτη ἀπόφασις τοῦ τούρκου ἀξιωματικοῦ εὗρεν ἐνθουσιώδη μιμητὴν τὸν Μουτασαρίφην ὅστις ἐδήλωσε καὶ αὐτὸς ὅτι οὐδεμία ἀντίστασις δέον νὰ παρεμβληθῇ εἰς τὴν κάθοδον τῶν Βουλγάρων διὰ νὰ μὴ ἐπιδεινωθῇ ἡ θέσις τῶν κατοίκων.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ ψυχικὴ κατάστασις τῶν κατοίκων ἦτο εἰς θέσιν ἀπελπιστικήν. Μόλις δ' ἐγνώσθη ὅτι ὁ πολιτικὸς καὶ στρατ. διοικητὴς ἐδήλωσεν ὅτι θὰ ἐγκαταλείψωσι τὴν πόλιν ἀμαχητεί, ὁ πανικὸς ἐπετάθη. Εὐτυχῶς ὅμως ἡ πρωτοβουλία τοῦ Μητροπολίτου Ἡρακλείας ἔσωσε τὴν κατάστασιν. Ὁ νουνεχὴς Ἱεράρχης ἐσχημάτισεν ἐπιτροπὴν ἐξ ὅλων τῶν ἐθνοτήτων ὅπως ὑποδεχθῇ τὸν βουλγαρικὸν στρατὸν καὶ ἀποτρέψῃ τὰς βιαιότητας, διαρπαγὰς καὶ ἐγκλήματα. Ἡ ἐπιτροπὴ συνεκροτήθη ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ προξένου τῆς Ρωσσίας ὑπὸ τῶν ἑξῆς μελῶν: Μητροπολίτου Ἡρακλείας Γρηγορίου, Μουφτῆ, Ἐπισκόπου Ἀρμενίων, Ἀρθούρου Ἀσλὰν προξένου Αὐστρίας καὶ Γερμανίας, Στρίδερ τῆς Ἀγγλίας, Σούμα τῆς Γαλλίας, Ἀθηνοδώρου, Μουσὲς Μπέη, Φουάτ, Ἀντίλ, Ἐμίν, Εὐσταθίου Μανίδου, Ἀσαδοὺρ Παπαζιαν, Τομὰς ἐφένδη, Ρεμζῆ ἐφένδη προέδρου τῆς Δημαρχίας καὶ Γιουδα ἐφένδη. Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη ἔλαβε καὶ τὴν ἐντολὴν νὰ ἐμψυχώσῃ τοὺς πληθυσμοὺς καὶ νὰ ἐξασφαλίσῃ μετὰ τῆς Τουρκικῆς χωροφυλακῆς καὶ τῆς πολιτοφυλακῆς τὴν τάξιν.

ΚΑΙ ΕΝ ΤΟΥΤΟΙΣ Η ΑΠΕΛΠΙΣΙΑ ΕΚΟΡΥΦΟΥΤΟ.

Ἀλλὰ οἱ πληθυσμοὶ τῆς πόλεως καὶ ἰδίως οἱ συγκεντρωθέντες ἐν αὐτῇ φυγάδες, δὲν ἐπείθοντο εἰς τοὺς λόγους τῆς ἐκλεγείσης ἐπιτροπῆς. Διὰ νὰ εἰκονίσωμεν δὲ ζωηρότερον τὴν κατάστασιν, παραθέτομεν αὐτολεξεὶ ἀπόσπασμα τῆς ὑπ' ἀριθ. 387 ἐπισήμου ἐκθέσεως — 26 Ὀκτωβρίου 1912 — τῆς Μητροπόλεως Ἡρακλείας πρὸς τὰ Πατριαρχεῖα, ἔχον ὡς ἀκολούθως: «.......... Ἵνα παραστήσω ἐν ἀτελεῖ εἰκόνι τὴν μετάβασίν μου εἰς τὸ Διοικητήριον, τὴν Ἀγορὰν καὶ τὴν ἐπιστροφήν μου εἰς τὴν Μητρόπολιν, προσθέτω ὅτι αὕτη ἐγένετο ἐν συνεχεῖ καὶ ἀκατασχέτῳ βροχῇ καταρρακτῶν τοῦ οὐρανοῦ, ἐξ ὧν αἱ ὁδοὶ δυσκόλως διεβαίνοντο. Ἅπασαι αἱ ἀτραποὶ τῆς πόλεως ἔγεμον στρατιωτῶν μεταναστῶν — σημ. ἐννοεῖ τοὺς φυγάδας — πολιτῶν, γυναικοπαίδων πάσης ἐθνότητος φύρδην μίγδην, ἐν ἀλαλαγμοῖς, δακρύοις, κλαυθμοῖς γοεροῖς καὶ ἀπελπισίας ὑπὸ τὸ φάσμα τοῦ ἐρχομένου κατακτητοῦ ἐχθροῦ καὶ τοῦ ἀλληλοσπαραγμοῦ καὶ τῆς σφαγῆς. Δὲν ἔλειπεν εἰ μὴ ὁ σπινθὴρ ἑνὸς ῥαπίσματος ἑνὸς τυχαίου διαπληκτισμοῦ ἑνὸς πυροβολισμοῦ διὰ νὰ ἐκραγῇ ἡ φοβερὰ καταστροφή. Ὁ στρατός, ἐν οἷς καὶ τὰ τέκνα καὶ οἱ ἀδελφοὶ ἡμῶν, περιδεὴς κατήρχετο πρὸς τὴν πόλιν ἄνευ ἀρχηγοῦ, ἄνευ ἐπιμελητοῦ, ἄνευ ὁδηγοῦ καὶ ἕκαστος αὐτοβούλως ἐνήργει. Ὡπλισμένοι, ἄοπλοι, ἐνδεδυμένοι, γυμνοί, ἀνυπόδητοι, μέχρις ὀσφύος ἐν τῷ βορβόρῳ. Καὶ κατήρχοντο μόνοι ἢ συνοδεύοντες φορτηγὰ ἁμάξια πλήρη ἀποσκευῶν. Πελιδνοί, τρέμοντες ἐκ τοῦ ῥίγους καὶ τοῦ ψύχους, τῆς πείνης καὶ τῶν δεινοπαθημάτων, ἠγνόουν ποῦ θὰ διευθυνθῶσι, ποῦ νὰ σταθοῦν. Ὅσοι χριστιανοὶ ἐξ αὐτῶν κατέφυγον εἰς τὴν Μητρόπολιν καὶ εἰς τοὺς ὁμογενεῖς ζητοῦντες ἐν πρώτοις ἄρτον, καὶ πάλιν ἄρτον καὶ στέγην ἵνα ἀναλάβωσιν ἐπ' ὀλίγον διὰ νὰ ἀρχίσωσι τοὺς ὀλοφυρμοὺς καὶ τὴν διήγησιν τῶν δεινοπαθημάτων αὐτῶν..........»

ΤΟ ΑΞΙΟΜΑΧΟΝ ΤΟΥ ΤΟΥΡΚΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ.

Ἐκ τῶν ἀφηγήσεων τῶν φυγάδων στρατιωτῶν μουσουλμάνων ἢ χριστιανῶν ἠδύνατό τις νὰ πληροφορηθῇ τὰ ἐνδιαφέροντα διὰ τὸ ἀξιόμαχον καὶ τὴν γενναιότητα τοῦ κραταιοῦ Αὐτοκρατορικοῦ στρατοῦ. Οἱ φυγάδες ἔλεγον ὅτι τὸ βουλγαρικὸν πυροβολικὸν ἔζωσε τὰ Τουρκικὰ στρατεύματα διὰ πυκνοτάτου τείχους φλεγομένου σιδήρου καὶ ὅτι οἱ δόσαντες τὸ σύνθημα τῆς φυγῆς ὑπῆρξαν οἱ Τοῦρκοι ἀξιωματικοί. Εἶναι δὲ γεγονὸς ὅτι οἱ πλεῖστοι τῶν φυγάδων στρατιωτῶν οἵτινες ἔφερον τὸ ὅπλον των καὶ πλήρη τὰ φυσιγγιά των, ἠγνόουν αὐτὸν τὸν χειρισμὸν τοῦ τουφεκίου των. Ἐξ ἄλλου ἐβεβαίουν ὅτι ἐπὶ ἑβδομάδα παραμείναντες ἐν τῷ πεδίῳ τῆς μάχης, βρεχόμενοι, ἀδιαλείπτως καὶ κατακλινόμενοι ἐντὸς παχυτάτου βορβόρου, οὐδὲ ἅπαξ ἔλαβον ἄρτον. Ἡ ἐπιμελητεία τοῦ στρατοῦ ἦτο ἄγνωστος. Ὅσοι δ' ἀπέμειναν ἐτράπησαν εἰς φυγήν, καὶ καθ' ὁδὸν ἤλλασσον τὴν στρατιωτικὴν ἐνδυμασίαν δι' ἐνδυμάτων χωρικῶν καὶ ἐζήτουν σωτηρίαν εἰς τὰς πόλεις ἢ τὰ χωρία των. Μόλις ὅμως οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἀπέβαλλον τὸ ἔνδυμα τοῦ στρατιώτου μετὰ τινας ἡμέρας ἀνεφαίνοντο πάλιν ὡπλισμένοι διὰ νὰ ληστεύσωσι τοὺς χριστιανοὺς καὶ δολοφονήσωσιν αὐτούς.

Τὴν Κυριακὴν τῆς 27ης Ὀκτωβρίου συνῆλθεν ἐν τῷ Δημαρχείῳ Ραιδεστοῦ ἡ ἐκλεγεῖσα ἐπιτροπὴ τῶν Ἱεραρχῶν, Προξένων καὶ προκρίτων, ἥτις ἀπεφάσισεν ὅπως ὀργανωθῶσι δώδεκα μικταὶ περίπολοι πολιτοφυλάκων τιθέμεναι ὑ-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

FEDERATED SOCIETIES OF THRACE
ΘΡΑΚΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ

Ελληνικός Ταχυδρόμος 1928 Νοεμβρίου 28
Ραιδεστός. Καταστροφή αυτής υπό Βουλγάρων.

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΕΞΙΣΤΟΡΗΣΙΣ ΤΩΝ ΑΙΜΑΤΗΡΩΝ ΕΠΙΔΡΟΜΩΝ ΤΩΝ ΒΟΥΛΓΑΡΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥΡΚΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΘΡΑΚΗΝ

Περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου οἱ κανονιοβολισμοὶ διεκόπησαν καὶ ὅλως ἀπροσδοκήτως ὁ Μουτασαρίφης μετὰ τινων πολιτικῶν ὑπαλλήλων ἀποβιβάζονται εἰς τὴν ξηράν, ὁ δὲ ναύαρχος ἀποστέλλει ἀγήματα πεζοναυτῶν ὅπως βοηθήσωσι τὰ ὀλίγα τμήματα τοῦ στρατοῦ ἅτινα δεν εἶχον ἐγκαταλείψη τας θέσεις των, διότι οἱ Βούλγαροι διαθέτοντες ὀλίγας δυνάμεις δεν ἐφαίνοντο διατεθειμένοι νὰ ἀποτολμήσωσι τὴν κάθοδον πρὸς την πόλιν.

Τὴν 2αν μεταμεσονύκτιον διετάχθη ἡ ἐγκατάλειψις τῶν ὑψηλοτέρων συνοικιῶν τῆς πόλεως καὶ ἡ καταφυγὴ τῶν γυναικοπαίδων εἰς τὰ χαμηλωτερα σημεῖα αὐτῆς, ἵνα μὴ ἐκ τοῦ βομβαρδισμοῦ ὅστις ἐπρόκειτο νὰ συνεχισθῇ, φονευθῶσι κάτοικοι. Ἡ ἐκτέλεσις τῆς διαταγῆς ταύτης ἐπέφερεν ἀληθῆ ἀναστάτωσιν καὶ σύγχυσιν διότι τὰ κατερχόμενα γυναικόπαιδα ἐζήτουν νὰ εἰσέλθουν βιαίως εἰς τὰς οἰκίας τῶν κάτω συνοικιῶν κατὰ προτίμησιν δὲ εἰς τὰς τῶν πλουσίων. Δεδομένου δὲ ὅτι αἱ ἄνω συνοικίαι κατοικοῦνται ὑπὸ Μουσουλμάνων, αἱ δὲ κάτω ὑπὸ Ἑλλήνων καὶ Ἀρμενίων, διὰ τῆς ὡς ἄνω διαταγῆς, ἐντὸς ὀλίγων ὡρῶν αἱ μουσουλμανικαὶ οἰκογένειαικαι μετ' αὐτῶν πλῆθος ἀθιγγάνων, εγκατεστάθησαν ἐντὸς τῶν ἑλληνικῶν καὶ Ἀρμενικῶν οἰκιῶν...' Ἦτο πλέον προφανὲς ὅτι γίνεται γενικὴ προετοιμασία δι' ἐντονώτερον βομβαρδισμόν. Αἴφνης διάδοσις τελείως ἀποκαρδιωτικὴ διεδόθη καθ' ὅλην τὴν πόλιν. — «Οἱ πρόξενοι ἔφυγον». Ἡ φράσις αὕτη ἀπήχησεν ὡς πένθιμη κωδωνοκρουσία, ἐπετάθησαν δὲ οἱ φόβοι τῆς ἐπικειμένης σφαγῆς καὶ τῆς ἐκ κανονιοβολισμοῦ καταστροφῆς.

Μετὰ τῶν προξένων καὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν συνεπεβιβάσθησαν καὶ τινες πρόκριτοι τῆς πόλεως ἐπὶ τοῦ ἰταλικοῦ πλοίου, ὅπερ ἠγκυροβόλησε πλησίον τῶν Τουρκικῶν πολεμικῶν. Ἡ τοιαύτη διαγωγὴ τῶν προξένων, κατακριτέα αὐτὴ καθ' ἑαυτήν, προὐκάλεσεν ὀδυνηρὰν ἐντύπωσιν παρὰ τοῖς πληθυσμοῖς.

Ο ΜΟΥΤΑΣΑΡΙΦΗΣ ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΩΝ

Ἐξελθὼν τῶν Τουρκικῶν πολεμικῶν ὁ Μουτασαρίφης δὲν ἐτόλμησε νὰ ἀπομακρυνθῇ τῆς προκυμαίας καὶ δι' ἀγγελιοφόρου ἐκάλεσεν ὅπως προσέλθουν ἐν τῇ οἰκίᾳ τῆς Ἐπιμελητείας Στρατοῦ παρὰ τὸ Τελωνεῖον, τοὺς πνευματικοὺς ἀρχηγοὺς τῆς πόλεως. Οὗτοι ἔσπευσαν διψῶντες νὰ πληροφορηθῶσι νεώτερα. Ἀλλ' ὁ Μουτασαρίφης κατεχόμενος ὑπὸ μεγίστης συγκινήσεως, ἀνεκοίνωσε πρὸς αὐτοὺς ὅτι φεύγει ἐγκαταλείπων ὁριστικῶς τὴν πόλιν. Οἱ θρησκευτικοὶ ἀρχηγοὶ παρεκάλεσαν νὰ μὴ ἐπαναληφθῇ ὁ κανονιοβολισμὸς διὰ νὰ τεθῇ ἐν τέρμα εἰς τὴν κατάστασιν. Ὁ Μουτασαρίφης ὑπεσχέθη νὰ ἐνεργήσῃ. Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην Τοῦρκος χωροφύλαξ παρέδωκεν εἰς τὸν Μουτασαρίφην δεσμίδα προκηρύξεων Τουρκιστὶ συντεταγμένων τὰς ὁποίας προφανῶς Βουλγαρικὸν ἀεροπλάνον ἔρριψεν ἄνωθεν τῆς πόλεως κατὰ τὴν νύκτα. Αἱ προκηρύξεις αὗται ἐτόνιζον ὅτι «ἡ εὐγενὴς Βουλγαρία δὲν πολεμᾷ κατὰ τῶν πιστῶν τοῦ Ἰσλάμ, οὐδὲ κατὰ τοῦ Ὀθωμανικοῦ Ἔθνους, ἀλλὰ κατὰ τῆς τυραννίδος τοῦ Σουλτάνου τῆς Κων)πόλεως.....» Ἡ τοιαύτη βεβαίωσις οὐδένα ἐκ τῶν Τούρκων ὑπαλλήλων καθησύχασε διότι εὐθὺς ἀμέσως, ἡγουμένου τοῦ Μουτασαρίφη, ἐπέβησαν λέμβου καὶ διεπεραιώθησαν καὶ αὖθις ἐπὶ τοῦ πολεμικοῦ. Ἀπὸ τῆς ἀποβάθρας ὀλίγα ποικιλόχρωμα μανδύλια ἀπεχαιρέτουν τὸν ἀντιπρόσωπον τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως ἀναχωροῦντα.

ΤΟ «ΜΕΣΣΟΥΔΙΕ» ΑΠΟΠΛΕΕΙ

Τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος προσέφερεν εἷς νεαρὸς προδότης Βούλγαρος τις νεανίας, διαμείνας ἐπὶ πολλὰ ἔτη εἰς Ραιδεστὸν καὶ ἐπαγγελλόμενος τὸν ἀρτοποιόν, ἄγνωστον πῶς, κατώρθωσε νὰ φθάσῃ τὰς γραμμὰς τοῦ Βουλγαρικοῦ στρατοῦ καὶ διὰ νυκτὸς νὰ ὁδηγήσῃ δέκα καὶ ἓξ ἐξ αὐτῶν μέχρι τῶν ἐγκαταλειφθεισῶν ἄνω συνοικιῶν τῆς πόλεως. Οἱ Βούλγαροι στρατιῶται ὀχυρούμενοι ὄπισθεν μανδρῶν καὶ οἰκιῶν ἤρχισαν πυροβολοῦντες πρὸς ἐκφοβισμὸν μᾶλλον. Τοῦτο ἤρκεσε διὰ νὰ ἐνσπείρῃ τὸν πανικὸν εἰς τοὺς ἐναπομείναντας ἐν τῇ πόλει Τούρκους στρατιώτας καὶ χωροφύλακας οἵτινες ἐγκαταλείψαντες τὰς θέσεις των, ἐζήτουν καταφύγιον ὅπως σωθοῦν.

Οὕτω ἀκωλύτως οἱ δέκα καὶ ἓξ οὗτοι βούλγαροι στρατιῶται κατέλαβον τὸ Διοικητήριον καὶ τὸ Τελωνεῖον πυροβολήσαντες μάλιστα ἀτμάκατον τοῦ «Μεσσουδιὲ» ἥτις ἐπρόκειτο νὰ προσεγγίσῃ την τελωνειακὴν ἀποβάθραν. Εἰς τοὺς κατὰ τῆς ἀτμακάτου πυροβολισμοὺς τῶν βουλγάρων στρατιωτῶν τὸ «Μεσσουδιὲ» ἀπήντησε διὰ κανονιοβολισμῶν κατὰ τῶν βουλγαρικῶν τμημάτων στρατοῦ ἅτινα ἀπροκαλύπτως πλέον ἐφάνησαν ἐπὶ τῶν ὑψωμάτων κατερχόμενα πρὸς τὴν πόλιν.

Μετὰ τὴν ὄντως τολμηρὰν εἴσοδον τῶν 16 στρατιωτῶν, οἱ Βούλγαροι Διαμαντίεφ καὶ Ἰβὰν Ἐτρὼφ συνοδευόμενοι ὑφ' ἑνὸς στρατιώτου, κατηυθύνθησαν πρὸς τὴν ἑλληνικὴν μητρόπολιν καὶ ἐζήτησαν ἐν ὀνόματι τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν βουλγαρικῶν στρατευμάτων τὴν παράδοσιν τῆς Ραιδεστοῦ. Ἠρώτη-

Ὁ ἐκτοπισμὸς τῶν Θρακῶν

σαν δὲ τὸν Μητροπολίτην Ἡρακλείας ἂν ὑπάρχῃ Τουρκικὸς στρατὸς ἐν τῇ πόλει καὶ ἂν τὰ βουλγαρικὰ στρατεύματα εἰσερχόμενα εἰς τὴν πόλιν ὑπάρχῃ φόβος νὰ ὑποστῶσι αἰφνιδιαστικήν τινα ἐπίθεσιν.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης ἀπήντησεν ὅτι οἱ Ἕλληνες εὐχαρίστως δέχονται τὸν σύμμαχον ἄλλως τε βουλγαρικὸν στρατὸν καὶ ὅτι οὐδεὶς Τοῦρκος στρατιώτης εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐπιτεθῇ ἔστω καὶ δολοφονικῶς κατὰ τοῦ βουλγαρικοῦ στρατοῦ. Ἐτόνισεν ὅμως ὁ Σεβασμιώτατος ὅτι τὰ γυναικόπαιδα κατέχονται ὑπὸ πανικοῦ καὶ τρόμου φοβούμενα τὸν ἐπικείμενον βομβαρδισμὸν τῆς πόλεως ὑπὸ τοῦ «Μεσσουδιέ», ἐν περιπτώσει καταλήψεως αὐτῆς ὑπὸ τῶν Βουλγάρων. Οἱ Βούλγαροι ἀξιωματικοὶ ἀπήντησαν ὅτι «ὁ βομβαρδισμὸς τῶν τουρκικῶν πλοίων δὲν πρέπει νὰ πτοῇ τὸν Λαόν, διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ στραφῇ κατὰ τῆς πόλεως». Ἀκολούθως ἀνεχώρησαν ὅπως εἰδοποιήσουν τοὺς ἀρχηγούς των.

ΤΟ ΠΡΟΞΕΝΙΚΟΝ ΣΩΜΑ ΚΑΙ ΑΙ ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΝΑΥΑΡΧΟΥ

Ταυτοχρόνως τὸ προξενικὸν σῶμα ἀπεφάσισε μετὰ τῆς Λαϊκῆς ἐπιτροπῆς, ὑποδειχθείσης ὑπὸ τῶν πνευματικῶν ἀρχηγῶν, νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ πλοῖον εἰς ὃ κατέφυγε καὶ νὰ παρουσιασθῇ ἐνώπιον τοῦ Τούρκου ναυάρχου ὅπως παραστήσωσι τὴν δύσκολον θέσιν εἰς ἣν εὕρηται ὁ Λαὸς τῆς Ραιδεστοῦ τεθεὶς μεταξὺ δύο πυρῶν. Ὁ ναύαρχος ἀπεδέχθη εὐμενῶς τὸ προξενικὸν σῶμα καὶ τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ Λαοῦ καὶ ἐδήλωσεν αὐτοῖς ὅτι τὸν ἐχθρικὸν στρατὸν θὰ πολεμήσῃ καὶ καταδιώξῃ ἐκτὸς τῆς πόλεως, ἀλλὰ τὰ γυναικόπαιδα καὶ τὴν πόλιν οὐδέποτε θὰ προσβάλλῃ καὶ ἂν ἀκόμη ὁ βουλγαρικὸς στρατὸς καταλάβῃ αὐτήν». Προσέθεσε δὲ ὅτι ὁ βουλγαρικὸς στρατὸς κατὰ τὰ διεθνῆ ἔθιμα, δέον νὰ ζητήσῃ τὴν παράδοσιν τῆς πόλεως παρ' αὐτοῦ.

Αἱ δηλώσεις αὗται τοῦ Τούρκου Ναυάρχου, καίτοι ὑπεροπτικαὶ καὶ προφανῶς ἀνειλικρινεῖς διότι διετέλει εἰς ἀδυναμίαν νὰ τὰς ἐφαρμόσῃ, καθησύχασαν ὀλίγον τοὺς πληθυσμούς.

Εἰδοποιηθεὶς ὑπὸ τῶν Βουλγάρων ὑπαξιωματικῶν ὁ Χιλίαρχος τοῦ 28ου Συντάγματος κ. Δράμωφ προσῆλθεν ἐνώπιον τοῦ Μητροπολίτου Ἡρακλείας ὅπως ζητήσῃ τὴν παράδοσιν τῆς πόλεως. Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης λαβὼν φιλικῶς τὸν Βούλγαρον ἀξιωματικὸν ὑπὸ τῆς χειρός, ἔφερεν αὐτὸν πρὸς τὸ παράθυρον ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐφαίνετο ἐλλιμενισμένον τὸ πολεμικὸν «Μεσσουδιὲ» καὶ ἀπήντησεν ὅτι μετὰ τοῦ Τούρκου Ναυάρχου δέον νὰ γίνουν αἱ διαπραγματεύσεις τῆς παραδόσεωςτῆς πόλεως. Ὁ Χιλίαρχος Δράμωφ ἐδέχθη νὰ γράψῃ ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Τοῦρκον ναύαρχον, δι' ἧς νὰ ζητῇ τὴν παράδοσιν τῆς πόλεως Ραιδεστοῦ, παρεκάλεσε δὲ τὸν Μητροπολίτην ὅπως ὑποδείξῃ ἐπιτροπὴν ἥτις νὰ κομίσῃ τὴν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν ναύαρχον.

Ἦτο ἤδη ἡ 11η νυκτερινή, τὰ δὲ βουλγαρικὰ στρατεύματα δι' ὅλων τῶν διόδων εἰσῆλθον καὶ κατέλαβον τὴν πόλιν. Ταυτοχρόνως τὸ «Μεσσουδιὲ» ἔπαυσε τὸν κανονιοβολισμόν. Ἡ Ραιδεστὸς διετέλει πλέον ὑπὸ τὴν κατοχὴν τοῦ βουλγαρικοῦ στρατοῦ.

Τὴν ἐπομένην 30ὴν Ὀκτωβρίου συνῆλθον εἰς σύσκεψιν ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Μεγάρῳ οἱ θρησκευτικοὶ ἀρχηγοὶ τῶν διαφόρων ἐθνοτήτων, πολλοὶ τῶν προκρίτων καὶ ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Ρώσου προξένου ὁ κ. Β. Κουβέρης. Κατὰ τὴν σύσκεψιν ταύτην προσῆλθεν ἐν τῇ Μητροπόλει ὁ διοικητὴς τοῦ 28ου Συντάγματος Ντέλωφ μετὰ τοῦ ὑπασπιστοῦ του καὶ ἑνὸς ἑτέρου ἀξιωματικοῦ, καὶ ἄνευ πολλῶν διατυπώσεων, προέβη εἰς τὴν δήλωσιν ὅτι «ζητεῖ τὴν παράδοσιν τῆς πόλεως ἀπὸ τὸν λαόν». Ἡ τοιαύτη δήλωσις κατετάραξε τοὺς παρεστῶτας διότι νέας ἐδημιούργει περιπλοκὰς εἰς τὴν κατάστασιν, εὐτυχῶς ὅμως εἰς τὰς παραινέσεις καὶ συμβουλὰς τῶν θρησκευτικῶν ἀρχηγῶν, ὁ συνταγματάρχης Ντέλωφ ὑπεχώρησε καὶ ἐδέχθη νὰ γράψῃ καὶ αὐτὸς ἐπιστολὴν πρὸς τὸν ναύαρχον ὅπως δι' αὐτῆς ζητήσῃ τὴν παράδοσιν τῆς πόλεως. Οὕτω καὶ ἐγένετο. Ἐπιτροπὴ τοῦ Λαοῦ ἐκόμισε τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Βουλγάρου ἀξιωματικοῦ πρὸς τὸν τοῦρκον ναύαρχον ὅστις ὑπομειδιῶν, ἐνῷ ἀνεγίνωσκε τὴν ἐπιστολήν, προέβη εἰς τὴν δήλωσιν ὅτι ἡ κατάστασις τερματίζεται διότι ἔλαβε διαταγὴν ν' ἀποπλεύσῃ.....

Ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ Λαοῦ δὲν εἶχεν ἀκόμη ἀποβιβασθῇ τῶν λέμβων εἰς τὴν προκυμαίαν, καὶ τὸ «Μεσσουδιὲ» ἐφαίνεται ἀποπλέον ἐνῷ πυκναὶ τολύπαι καπνοῦ μελανοῦ ἐχάρασσον ἐπὶ τοῦ ὁρίζοντος τὸ ὕστατον πένθιμον πλαίσιον τὸ ὁποῖον ἡ τουρκικὴ τυραννὶς φεύγουσα ἐγκατέλειπεν ὄπισθέν της.

......ΚΡΕΑΣ ΔΙΑ ΤΟ ΚΑΝΟΝΙ

Ἡ εἴσοδος τοῦ Βουλγαρικοῦ στρατοῦ ἐν Ραιδεστῷ καὶ ἐν γένει ἡ κατάληψις τοῦ μείζονος τμήματος τῆς Ἀνατολικῆς Θράκης ὑπὸ τῶν υἱῶν τοῦ Κρούμμου, οἵτινες μόνον πρὸ τῶν Μετρῶν (Τζατάλτζα) ἀνέκοψαν τὴν προέλασίν ἀπετέλεσε διὰ τὸν ἀτυχῆ Ἑλληνισμὸν τῆς Θράκης τὴν κυριωτέραν ἀφορμὴν ὅπως, μετὰ ὀκτάμηνον, ὅτε ἡ Συνθήκη τοῦ Βουκουρεστίου ἐπανέφερε τὴν ἡμισέληνον εἰς Ἀδριανούπολιν, οἱ τοῦρκοι ἀνακαταλαμβάνοντες τὴν Ἀνατολικὴν Θράκην, ἐπιπέσωσιν ὡς αἱμοδιψεῖς ὕαιναι κατὰ τῶν ὁμογενῶν. Ἡ μῆνις καὶ ἡ ἐκδίκησις τῶν Τούρκων ἐστράφη ὁλόκληρος κατὰ τῶν Ἑλλήνων. Εἶναι δὲ γεγονὸς ὅτι αἱ δηώσεις, αἱ λεηλασίαι, αἱ ἀτιμώσεις, οἱ ἐκβιασμοί, οἱ ἐμπρησμοὶ καὶ αἱ σφαγαὶ ἐλάμβανον χώραν διὰ παραγγελμάτων διδομένων διὰ σαλπιγμάτων !

(Αὔριον ἡ συνέχεια)